

Erfinpassingsplan
Wooldseweg 133 Winterswijk-Woold

Colofon

Erfinpassingsplan
Wooldseweg 133 Winterswijk-Woold

Uitgevoerd door:
Natuurbank Overijssel
Correspondentieadres:
Aladnaweg 18
7122 RR Aalten

BTW-ID: NL001388212B56
E: info@natuurbankoverijssel.nl
Tel: 0543-451142 / 0614-435700

Opdrachtgever: Locis Adviseurs

Projectnummer en versie: 5132A versie 1.0	Status: definitief
Ligging plangebied: Wooldseweg 133 Winterswijk Woold	Rapportdatum: 22-8-20023
Auteur: Ing. P. Leemreise	

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1	Inleiding.....	3
1.1	Aanleiding.....	3
1.2	Doel	3
Hoofdstuk 2	Plangebied	3
2.1	Situering van het plangebied	3
2.2	Beschrijving van het plangebied.....	3
2.3	Landschap.....	7
Hoofdstuk 3	Het ontwerp.....	9
3.1	Doelstelling.....	9
3.2	Uitgangspunten	9
3.3	Kansen voor versterking van het erf	9
3.4	Het ontwerp	10
Hoofdstuk 4	Inrichting en beheer	12
4.1	Inrichtingsmaatregelen	12
4.2	Beheer	13

HOOFDSTUK 1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Er zijn plannen voor herontwikkeling van een agrarisch erf aan de Wooldseweg 133 te Winterswijk. Het voornemen is de bestemming van het erf te wijzigen van 'agrarisch' naar 'wonen'. Op twee kleine bijgebouwen na, blijft de huidige bebouwing op het erf behouden. Het voornemen is één van de aanwezige gebouwen (varkensstal) te benutten t.b.v. reparatie van tuingereedschap. De woonboerderij blijft

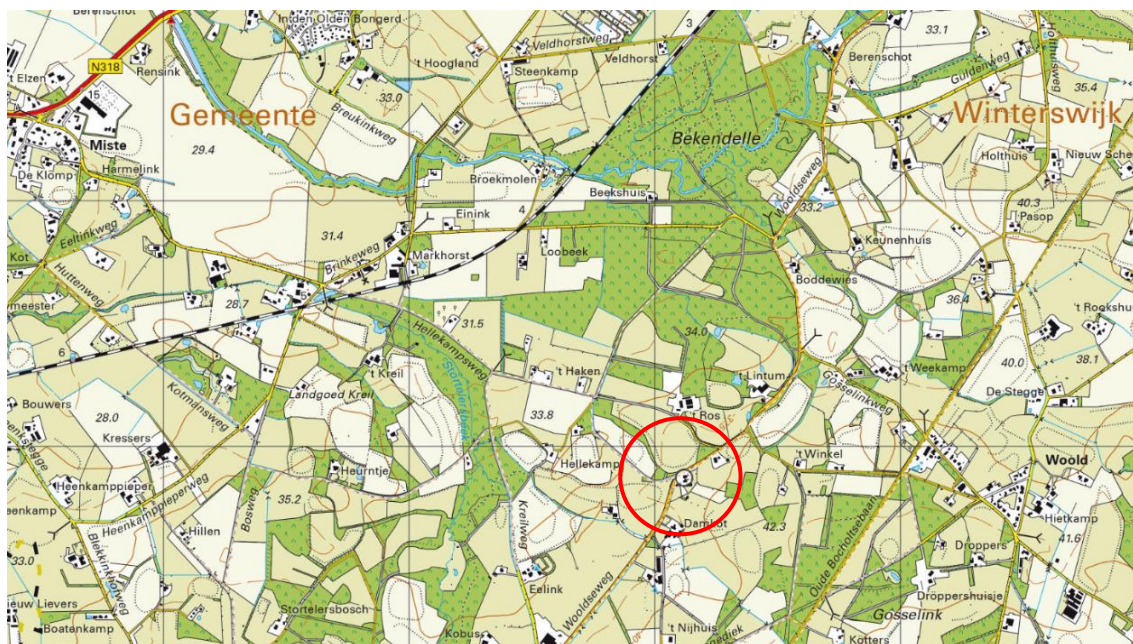
1.2 Doel

De gemeente Winterswijk stelt als voorwaarde voor een dergelijke ontwikkeling, dat het erf landschappelijk ingepast wordt. In voorliggend rapport wordt een voorstel voor landschappelijke inpassing gepresenteerd.

HOOFDSTUK 2 PLANGEBIED

2.1 Situering van het plangebied

Het plangebied is gesitueerd aan de Wooldseweg 133 Winterswijk Woold. Het ligt in het buitengebied en wordt omgeven door landelijk gebied, bestaande uit openbare weg, agrarische cultuurgrond, erven, bosjes en singels. Op onderstaande afbeelding wordt de ligging van het plangebied weergegeven op een topografische kaart.

Ligging van het plangebied op de topografische kaart. De ligging van het erf wordt met de rode cirkel aangeduid (bron: kadaster).

2.2 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied vormt een voormalig agrarisch erf, waar de agrarische bedrijfsactiviteiten al enige tijd gelden gestaakt zijn. Op het erf staan een boerderij en zes bijgebouwen, waaronder een schuur, varkensstal, kapschuur, werktuigenberging en twee kippenhokken. Het erf grenst aan de westzijde aan de Wooldseweg en aan de overige zijden aan agrarisch cultuurland. Rond de boerderij ligt een eenvoudige siertuin met gazon, buxushaag, taxus en een hoogstam fruitboom. Rondom de bebouwing ligt (verruigd) grasland. Ten westen van de boerderij staat een erfbosje zonder ondergroei. Op onderstaande afbeelding wordt de begrenzing van het plangebied weergegeven. Ten noordwesten van de boerderij staat een oude taxus.

Luchtfoto van het erf. Met de gele ster wordt de locatie van de nieuwe woning aangeduid (bron luchtfoto: ruimtelijkeplannen.nl).

Zicht op de siertuin aan de voorzijde van de boerderij. Zichtbaar zijn de scheerhaag, hoogstam fruitboom en taxus.

Zicht op de achterzijde van het erf.

Zicht op het erf vanaf de Wooldseweg, gezien in noordelijke richting (bron: streetview).

Zicht op het erf vanaf de Wooldseweg, gezien in zuidwestelijke richting (bron: streetview).

Detailopnamen van het erf, direct naast de Wooldseweg.

2.3 Landschap

Het plangebied en de omgeving behoren tot het oude hoevenlandschap. Landschap met verspreide erven. Het werd ontwikkeld nadat de complexen met de grote essen 'bezet' waren en een volgende generatie boeren nieuwe ontwikkelingsruimte zocht. Die vonden ze bij kleine dekzandkopjes die individueel werden ontgonnen. Dit leidde tot een landschap dat de zelfde opbouw kent als het essenlandschap, alleen in een meer kleinschalige, meer individuele en jongere variant. Deze kleinere maat en schaal is tevens de reflectie van de natuurlijke ondergrond. Essenlandschap in het klein met samenhangend systeem van es/kamp, erf op de flank, natte laagtes en – voormalige – heidevelden. Ordening vanuit de erven, die de 'organische' vormen van landschap volgt. Spinragstructuur vanuit de erven naar de omliggende gronden en tussen de erven. Contrastrijk landschap met veel variatie op de korte afstand: open es, kleinschalige flank met erf, kleinschalige natte laagtes met veel houtwallen, open heidevelden en -ontginningen. Daartussen: kleinere (boven)lopen van beken (uit: Omgevingsvisie Overijssel, 2016).

Enkele algemene kenmerken zijn:

- een grote mate van kleinschaligheid in de akkergebieden die door de beplanting nader wordt geaccentueerd;
- de aanwezigheid van veel opgaande begroeiing in de vorm van perceel- en erfbeplantingen, bossen en bosjes;
- een reeds van nature aanwezig microreliëf, dat door de mens nader is geaccentueerd (de glooiende essen en steilranden);
- de beekdalen;
- de onregelmatige en vaak ook bochtige perceels- en kavelvormen;
- op enkele plaatsen grote open essencomplexen;
- de grootschalige heidevelden.

Op onderstaande uitsnede van de historische kaart, wordt de ligging van het plangebied weergegeven.

Ligging van het plangebied op de topografische kaart anno 1930. De ligging van het plangebied wordt met de gele cirkel aangeduid.

De erfbeplanting in het plangebied is nog vrij gaaf en traditioneel, met een erfbosje aan de achterzijde en de siertuin aan de voorzijde. Tot voor kort stonden nog enkele fruitbomen aan de voorzijde van de boerderij. Een groot deel van de fruitbomen is gestorven en verwijderd in de afgelopen decennia.

HOOFDSTUK 3 HET ONTWERP

3.1 Doelstelling

Het doel van een plan voor landschappelijke inpassing is het in harmonie met het omringende landschap inpassen van het erf. Dat wil niet zeggen dat alle bebouwing verstopt moet worden achter een 'groene muur' van beplanting. Bebouwing mag juist zichtbaar en beleefbaar zijn, maar beplanting kan wel bijdragen aan het wegnemen van zicht op minder fraaie elementen, zoals mestsilos, betonnen keerwanden van kuilvoerplaten of grote, eentonige stallen voor de intensieve veehouderij.

3.2 Uitgangspunten

Uitgangspunt voor het opstellen van een erfinpassingsplan is behoud van zo veel mogelijk bestaande beplanting. Voorwaarde is wel dat het streekeigen beplantingsvormen zijn, passend in het landschap, en bestaat uit inheemse beplanting (geen conifeer, laurier, duindoorn, naaldbomen).

Bij voorkeur worden autochtone bomen en struiken toegepast. Autochtoon plantsoen is van groot belang om zaailingen van de huidige autochtone bomen en struiken, autochtoon te laten blijven (i.p.v. allerlei kruisingen met niet-autochtoon plantmateriaal). Bij aanschaf van het plantmateriaal, kan geëist worden dat dit autochtoon plantgoed (voor Winterswijk) dient te zijn; hierbij dient aan certificaat bijgevoegd worden.

Definitie autochtone bomen en struiken:

Autochtoon, oorspronkelijk inheems of 'wild', geeft aan dat een soort (populatie) van nature, dus spontaan en zonder menselijke invloed in een gebied voorkomt en zich na de laatste ijstijd spontaan gevestigd heeft.

3.3 Kansen voor versterking van het erf

De structuur van het erf is traditioneel, maar niet volledig in takt. Zo is de bongerd aan de voorzijde van de boerderij, op enkele fruitboom na, verdwenen. Door de bongerd aan de voorzijde van de boerderij te herstellen, wordt de traditionele erfinrichting versterkt (deels hersteld).

Vanaf de Wooldseweg, kijkend in noordelijke richting, heeft men direct zicht op de achtergevel van twee schuren. Door de aanleg van beplanting, wordt het directe zicht op de gevels verminderd.

Door de aanplant van een struweelhaag, wordt het directe zicht op de zijgevels van de schuren verminderd.

In het verleden liep een houtsingel ten zuiden van het erf, door tot aan de Wooldseweg. Deze houtsingel is deels verdwenen (zie onder). Het herstellen van oude landschapsstructuren biedt een kans voor versterking van de landschappelijke inpassing van het erf en versterking van het omringende landschap.

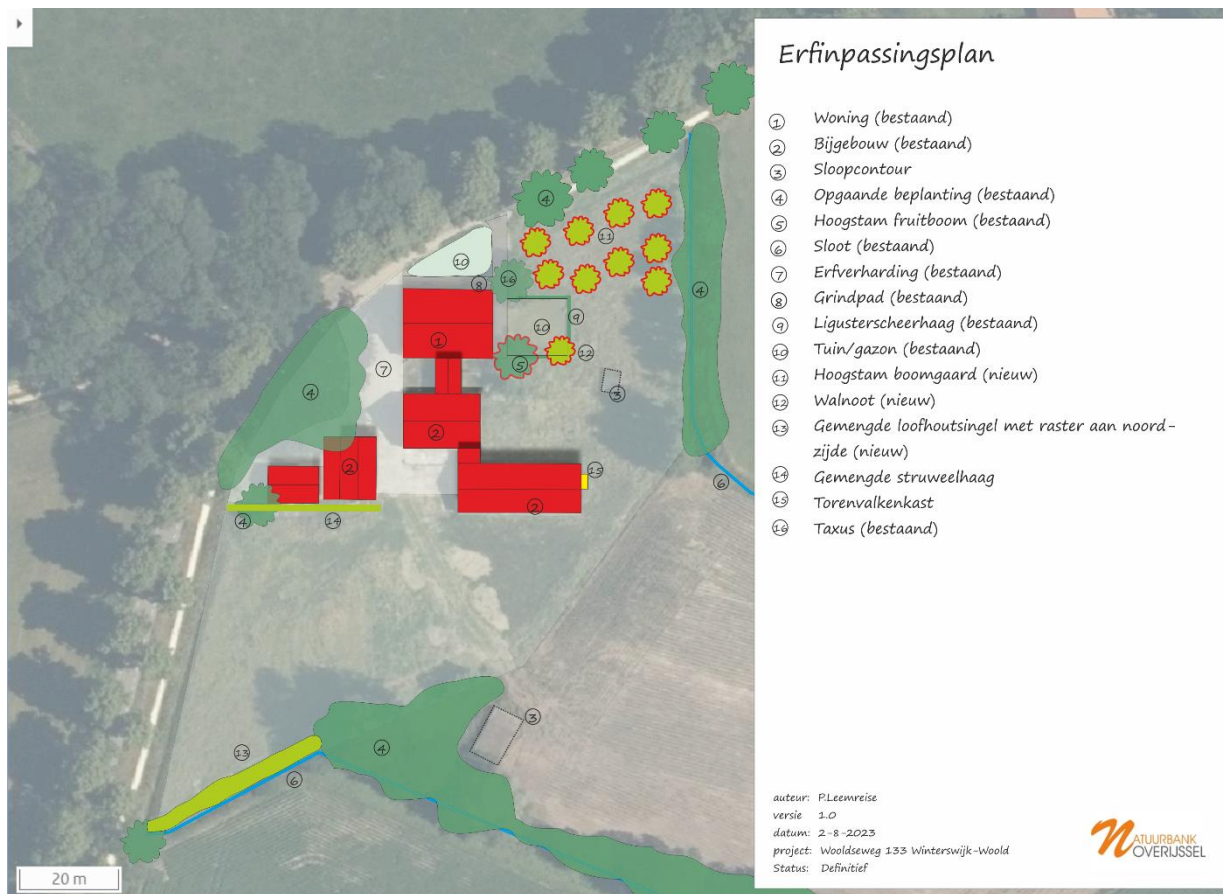
Uitsnede uit de historische (links) en actuele topografische kaart. Op de historische topografische kaart (anno 1930) is zichtbaar dat de houtwal ten zuiden van het erf, door loopt tot de Wooldseweg. Een deel van deze houtwal is verdwenen.

Luchtfoto van de locatie waar de houtsingel verdwenen is.

3.4 Het ontwerp

Het ontwerp voorziet in de aanleg van een gemengde struweelhaag om het zicht op de gevel van een schuur weg te nemen, het herstel van de bongerd aan de voorzijde van het erf, en de aanleg van een gemengde houtsingel ten zuiden van het erf. De houtsingel vormt het herstel van een houtsingel die in het verleden gerooid is. Op onderstaande afbeelding wordt het voorstel voor landschappelijke inpassing weergegeven.

Voorstel voor landschappelijke inpassing.

Concreet bestaat het ontwerp uit de volgende elementen:

1. Aanplant houtsingel
2. Aanplant hoogstam fruitbomen
3. Aanplant gemengde struweelhaag
4. Aanplant walnoot
5. Plaatsen torenvalkenkast

HOOFDSTUK 4 INRICHTING EN BEHEER

4.1 Inrichtingsmaatregelen

Om tot het wenselijke eindbeeld te komen, dienen de volgende inrichtingsmaatregelen genomen te worden.

1. Aanplant hoogstam fruitbomen ten oosten van de boerderij (nummer 11 op de kaart)

Er worden tien hoogstam fruitbomen geplant, (50% peer, 50% appel). De bomen komen minimaal vijf meter uit elkaar te staan. Er wordt bij voorkeur gebruik gemaakt van oude rassen.

Specifieke plantinstructie

- Voor het aanplanten is een ruim plantgat noodzakelijk waarin de wortels zich wijd kunnen uitspreiden. Het plantgat dient daarom ongeveer een afmeting te hebben van 70x70x70 cm groot. Spit na het graven de bodem van het plantgat los.
- Plaats daarna twee boompalen van onbehandeld hout naast de boom (maat 250 cm lengte bij 8 cm doorsnede), op ongeveer 15 cm van de boom, aan de kant van de heersende windrichting (dit is meestal het zuidwesten). Bevestig de jonge boom met een brede band aan de boompaal.
- U kunt nu het plantgat weer dichtgooien. Pas indien nodig bodemverbetering toe door bijvoorbeeld potgrond te mengen met de grond uit het plantgat.
- Plaats bij een bomengroep de bomen ruim uit elkaar, de minimale plantafstand is 5 meter. Een volwassen boom kan al snel een kroon ontwikkelen van 10 meter breed.

Fruitboom met boomband.

2. Aanplant gemengde struweelhaag ten zuiden van het erf (aangeduid met nummer 14 op de kaart)

Ten zuiden van het erf wordt een gemengde struweelhaag aangelegd. Deze haag bestaat uit een enkele rij struweelbeplanting en bestaat uit (gelijk gemengd) tweestijlige meidoorn, vlier, veldesdoorn, Gelderse roos, hondсроs, wilde lijsterbes, liguster, rode kornoelje en sporkehout. De lengte van de haag bedraagt 30 meter. De haag bestaat uit drie stuks plantsoen per meter haag. In totaal worden 90 stuks plantsoen geplant.

Aanzicht van een gemengde struweelhaag.

3. Aanleg gemengde houtsingel (aangeduid met nummer 13 op de kaart)

Er wordt een gemengde loofhoutsingel aangeplant met een lengte van 30 meter. De houtsingel is 6 meter breed en bestaat uit vier plantrijen. Er worden in totaal 80 stuks beplanting aangeplant in een plantverband van 1,5x1,5 meter. De beplanting bestaat uit een gelijk gemengde houtsingel, bestaande uit zomereik, winterlinde, fladderiep, zoete kers, zwarte els, es, tweestijlige meidoorn, vuilboom, Gelderse roos en hondсроos. Boomvormers worden in de binnenste twee rijen geplant, struikvormers, in de buitenste rijen. Er wordt tweejarig plantsoen geplant (80-120 cm). Ter bescherming van de houtsingel wordt een raster plaatst op minimaal 1 meter uit de voet van de buitenste rij beplanting.

4. Aanleg walnoot (aangeduid met nr. 12 op de kaart)

Er wordt een solitaire walnoot geplant. De jonge boom heeft een minimale stamomtrek van 12-14 cm op 1,5 meter boven de wortelvoet.

5. Plaatsen torenvalkenkast (aangeduid met nr. 15 op de kaart)

Aan de zijgevel van de bestaande schuur wordt een torenvalkenkast geplaatst

4.2 Beheer

Hoogstam fruitboom en walnoot

Geen beheer of specifiek beheer gericht op vruchtbaarheid van hoogstam fruitbomen.

Struweelhaag

De struweelhaag wordt beheerd als hakhout. Dat wil zeggen dat de haag periodiek afgezet mag worden, waarna deze weer zal uitlopen en een dichte haag zal vormen. Tak- en tophout worden afgevoerd of in een ril in het element gelegd. De mate van onderhoud bepaald hoe hoog en breed de struweelhaag wordt. Normaal gesproken wordt een struweelhaag iedere 10-15 afgezet.

Houtsingel

De houtsingel wordt beheerd als hakhoutsingel met overstaanders. Bij iedere hakhoutbeurt, blijft 25% van de boomvormers behouden, om uiteindelijk (>50 jaar), ca. 10 overstaande loofbomen in het element te hebben.

Torenvalkenkast

Geen beheer.

Erfinpassingsplan

- ① Woning (bestaand)
- ② Bijgebouw (bestaand)
- ③ Sloopcontour
- ④ Opgaande beplanting (bestaand)
- ⑤ Hoogstam fruitboom (bestaand)
- ⑥ Sloot (bestaand)
- ⑦ Erfverharding (bestaand)
- ⑧ Grindpad (bestaand)
- ⑨ Ligusterscheerhaag (bestaand)
- ⑩ Tuin/gazon (bestaand)
- ⑪ Hoogstam boomgaard (nieuw)
- ⑫ Walnoot (nieuw)
- ⑬ Gemengde loofhoutsingel met raster aan noord-zijde (nieuw)
- ⑭ Gemengde struweelhaag
- ⑮ Torenavalkenkast
- ⑯ Taxus (bestaand)

auteur: P.Leemreise
versie 1.0
datum: 2-8-2023
project: Wooldseweg 133 Winterswijk-Woold
Status: Definitief